

Результаты исследований проб патматериала методом ИФА, а также ПЦР специфический антиген вируса АЧС был выявлен в 117 пробах, из 147 отобранных на 4 день после эпизоотии.

Вышеуказанные изоляты вируса АЧС были отправлены в Россию и Италию, где подтвержден диагноз АЧС и определен тип вируса – Asfiviridae (ASFV) 2-го генотипа.

Таким образом, проведенные эпизоотологические и диагностические исследования изолята АЧС «Тавуш 2007» дают основание считать изолят оригинальным, отличающийся от других инфекционных болезней свиней и таким образом рекомендовать его в качестве агентов производственного штамма для лабораторной диагностики АЧС.

Выводы. 1. Культура клеток ККМС наиболее чувствительна к различным изолятам вируса АЧС.

2. Проведена идентификация вируса АЧС «Тавуш 2007» с помощью ИФ, ИФА и ПЦР.

3. Изолят вируса АЧС «Тавуш 2007» депонирован в августе 2007 года в научном центре животноводства и ветеринарии Республики Армения.

Список литературы

1. Диагностика африканской чумы свиней (И.Ф.Вишняков, Н.И.Митин и др.). «Вопросы вет.вирусологии, микробиологии и эпизоотологии». Материалы науч.конф. ВНИИВВиМ – Покров. – 1992 – ч. 1 – с. 57-70. 2. Коваленко, Я.Р. Африканская чума / Болезни свиней. – Изд.3-е, перераб. и доп. – М.1970, с. 5-29. 3. Ипатенко, Н.Г. Африканская чума свиней /Эпизоотология/ под ред. Р.Ф. Сосова. – Изд.2-е, испр. и доп. – М., – 1974 – с. 396-400. 4. Совершенствование противоэпизоотических мероприятий при африканской чуме свиней А.Л.Семиных, И.Ф.Вишняков, И.А.Бакулов и др. // Вопр.вет. вирусол., микробиол. И эпизоотол.: матер.науч.конф. ВНИИВВиМ. – Покров, 1982. – Ч.1. – с. 71-74. 5. Recognizing African Swine Fever //A Field manual OIE of the United Nations, Rome, 2000. 6. African Swine Fever Virus Replication in Porcine Lymphocytes// J. Gen. Virol. 1977.

ISOLATION AND IDENTIFICATION OF THE AFRICAN SWINE FEVER VIRUS IN ARMENIA

Sargisyan Kh.V.

Scientific Center of Stock-Breeding and Veterinary Medicine of Republic Armenia,
Yerevan

The outbreaks of the ASF in Armenia in 2007 were confirmed using diagnostic methods such as heamadsorption test, ELISA, IFT and PCR. The adaptation properties of the isolated viruses in the various type of cell cultures has been studied. In the «Scientific Center of Stock-breeding and Veterinary Medicine» of the Republic of Armenia the isolate of the ASFV «Tavush -2007» has been deponated.

УДК 619:616.986.7

ЕПІЗООТОЛОГІЧНИЙ МОНІТОРИНГ ЛЕПТОСПІРОЗУ КОТІВ В М. СУМІ

Сидоренко Є.Ю, Зон Г.А.

Сумський національний аграрний університет

У статті наведено дані епізоотологічного, клінічного, серологічного досліджень кішок, хворих на лептоспіроз. Охарактеризовано основні клінічні форми хвороби: жовтянична та безжовтянична. Встановлено залежність хвороби від статі, віку, пори року. Описано основні збудники лептоспірозу виявлені при серологічному дослідженні сироваток кішок протягом 2005-2008 років.

Актуальність проблеми. Лептоспіроз – породно-вогнищеве інфекційне захворювання сільськогосподарських, домашніх, промислових і диких тварин. Лептоспіроз є небезпечною хворобою не лише для тварин, а й для людини. За матеріалами МЕБ лептоспіроз великої рогатої худоби, собак, свиней реєструється на всіх континентах, у багатьох країнах світу [1].

Кішки посідають перше місце серед домашніх тварин, які тісно контактують з людиною, тому проблема вивчення захворювання кішок на лептоспіроз є досить актуальною.

Незважаючи на це багато питань щодо епізоотології, клінічних ознак, перебігу хвороби, патологоанатомічних змін все ще залишаються недослідженими, про що свідчить брак наукових публікацій присвячених лептоспірозу кішок.

Болонський І.А., Семенов В.І., Резнікова М.Ф. (1999) вказують, що на Північному Кавказі кількість позитивних серологічних реакцій на лептоспіроз у кішок збільшилась з 25 % в 1978-1987 рр. до 27,4 % в 1988-1997 рр. В роботах Дорохової Н.Д. (2000, 2001) висвітлюються питання етіологічної структури лептоспірозу кішок в м. Барнаул Російської Федерації.

У нашій країні системних наукових досліджень з означеної проблеми не проводилось. Опубліковані поодинокі статті торкаються лише окремих питань цієї проблеми, зокрема тих, що стосуються серологічних досліджень. Так, Рудь О.І. [5] наводить результати серологічних досліджень котів, хворих на лептоспіроз, та гематологічні зміни, що пов'язані з хворобою.

Алетакіпровідні дослідники, як Бернасowska Є.П., Вовк А.Д. (1989), Малахов Ю.А. (1992) не вважають даний вид тварин потенційним джерелом інфекції.

Мета роботи. Метою нашої роботи було проведення епізоотологічного моніторингу лептоспірозу кішок в м. Суми.

Матеріали і методи. Дослідження проводилося протягом 2005-2008 років. За означений період було досліджено 348 проб сироваток крові котів. У ході дослідження були використані такі методи: серологічний, клініко-епізоотологічний, статистичні.

Основним матеріалом дослідження були сироватки крові котів, що досліджувалися в Сумській обласній державній лабораторії ветеринарної медицини за направленням лікарів ветеринарної медицини приватних клінік м. Суми. Сироватки крові досліджували в РМА за загальноприйнятою методикою з використанням восьми антигенів лептоспір: *L. icterohaemorrhagiae*, *L. canicola*, *L. grippotyphosa*, *L. pomona*, *L. tarassovi*, *L. hebdomadis*, *L. sejiro*, *L. bratislava*.

Серед тварин проводили клінічне обстеження та збирали анамнез.

Результати досліджень. Протягом 2005-2008 років було досліджено 348 проб сироваток крові котів, з яких було виявлено 76 котів хворих на лептоспіроз, що підтверджувалось результатами серологічних досліджень отриманих в Сумській ОДЛВМ в реакції мікроаглютинації і лізісу в діагностичних титрах від 1:50 до 1:800.

Спостереження за хворими на лептоспіроз котами дозволило виявити основні клінічні ознаки, що супроводжують перебіг хвороби. Встановлено, що частіше у котів спостерігалась безжовтянична форма хвороби. Для початку захворювання була характерна гарячка (39,8-40,5°C). В процесі спостереження за тваринами відмічали слабкість, відмову від їжі, неприємний запах з ротової порожнини, іноді — діарею, сеча мала колір від лимонного до помаранчевого. У деяких тварин спостерігались кон'юнктивіти, виразки на слизовій оболонці рота, в ділянках м'якушів, міжпальцевих щілин та на інших ділянках кінцівок.

Жовтянична форма хвороби реєструвалася лише у 8 % котів хворих на лептоспіроз. При жовтяничному лептоспірозі початкові ознаки захворювання були подібні до безжовтяничної форми, проте перебіг був тяжчим і прогноз майже завжди несприятливим. Жовтянична форма лептоспірозу призводила до глибокого ураження печінки і нирок. Значне збільшення печінки спостерігалось майже у всіх випадках. Смертність при жовтяничному лептоспірозі складала 90 %.

При вивченні динаміки захворювання нами встановлено, що кількість позитивних серологічних реакцій з кожним роком збільшується. Якщо в 2005 році кількість позитивних реакцій становила 10, то в 2008 їх кількість збільшилась до 23 (рис. 1.).

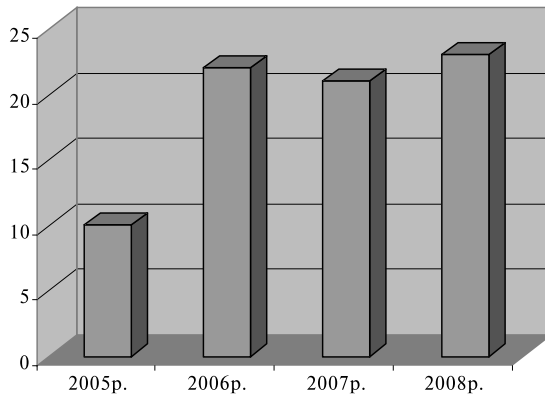

Рис. 1. Кількість серопозитивних реакцій, отриманих у клінічно хворих кішок за період 2005-2008 рр в м. Суми

При серологічному дослідженні сироваток крові котів, підозрілих у захворюванні на лептоспіроз були отримані результати, які наведені в таблиці 1. Як видно з таблиці, серед лептоспір, які викликали захворювання частіше виявляли *L. sejroë* (30,0-47,62 %), *L. icterohaemorrhagiae* (4,55-40,0 %), *L. pomona* (0-13,64 %), рідше інфікування було спричинене *L. canicola*(0-9,09 %), *L. tarassovi* (0-8,70 %) та *L. hebdomadis* (0-13,04 %).

При дослідженні було встановлено, що безжовтянична форма лептоспірозу частіше була викликана сероварами лептоспір *L. sejroë*, *L. icterohaemorrhagiae*, *L. canicola*, в меншій мірі лептоспіроз викликали *L. pomona*, *L. canicola* *L. tarassovi* та *L. hebdomadis*. Жовтяничний прояв хвороби був викликаний лише серотипом *L. Sejroë*.

Слід зазначити, що 27,65 % випадків дали серологічну відповідь до кількох серovarів лептоспір, частіше до двох *L. sejroë* + *L. hebdomadis*; *L. icterohaemorrhagiae* + *L. canicola*; *L. icterohaemorrhagiae* + *L. bratislava*; *L. icterohaemorrhagiae* + *L. tarassovi*; а іноді і до трьох *L. icterohaemorrhagiae*+*L. canicola* + *L. sejroë*; *L. icterohaemorrhagiae* + *L. canicola* + *L. pomona*; *L. canicola* + *L. grippotyphosa* + *L. hebdomadis*.

Таблиця 1 – Етіологічна структура збудників лептоспірозу котів в м. Суми за період 2005-2008 рр

Штами		2005р.	2006р.	2007р.	2008р.	Середнє
<i>L. Icterohaemorrhagie</i>	Кількість	4	1	1	3	
	%	40,00	4,55	4,76	13,04	11,84
<i>L. Canicola</i>	Кількість		2	2		
	%		9,09	8,70		5,26
<i>L. Grippotyphosa</i>	Кількість		1			
	%		4,55			1,32
<i>L. Pomona</i>	Кількість	1	3	1		
	%	10,00	13,64	4,76		6,58
<i>L. Tarassovi</i>	Кількість		1		2	
	%		4,55		8,70	3,95
<i>L. Hebdomadis</i>	Кількість				3	
	%				13,04	3,95
<i>L. Sejroë</i>	Кількість	3	8		8	
	%	30,00	36,36	10	34,78	38,16
<i>L. Bratislava</i>	Кількість			47,62	1	
	%				4,35	1,32
Змішані	Кількість	2	6	7	6	
	%	20,00	27,24	33,33	26,09	27,63

Вивчаючи розподіл хвороби за віком було встановлено, що 69 тварин із 76 хворих на лептоспіроз були старші ніж один рік. Найбільше хворих тварин було у віці від одного до шести років, та від десяти і старше. Найчисельнішою була група дворічних тварин, що склало 16,46 % та котів старших десятирічного віку 14 %.

При аналізі даних захворюваності за статевою приналежністю нами було встановлено, що 70,89 % хворих були – коти, 29,11 % – кішки (рис. 2.).

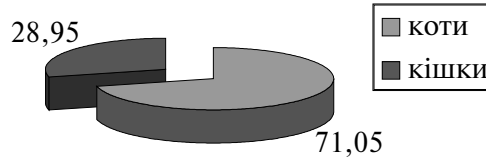

Рис. 2. Відсоткове співвідношення хворих на лептоспіроз кішок за статевою приналежністю.

Вивчаючи сезонну динаміку лептоспірозу котів за період спостереження чітко вираженої залежності між сезонними змінами та захворюваністю котів встановлено не було. Проте можна відмітити, що найбільша кількість захворювання котів на лептоспіроз припадає на період з січня по березень та з вересня по листопад(рис. 3).

Рис. 3. – Сезонність захворювання котів на лептоспіроз у 2005-2008 рр.

Висновки: 1. Щорічно за період 2005-2008 року в м. Суми лептоспіроз кішок серологічно підтверджувався в 10-23 випадках.

2. Клінічно лептоспіроз у котів проявляється двома основними формами: безжовтяничною та жовтяничною. Безжовтянична форма лептоспірозу частіше була викликана *L. sejroae*, *L. icterohaemorrhagiae*, *L. canicola*, менше спричиняли інфікування *L. romona*, *L. griepotyphosa*, *L. tarassovi*. Жовтяничний прояв хвороби був викликаний лише *L. sejroae*.

3. Означена хвороба не має вираженої сезонності, вдвічі частіше вражає котів ніж кішок.

Перспективи подальших досліджень. В подальшому планується провести епізоотичний моніторинг лептоспірозу кішок у Сумській області, визначити спектр збудників лептоспірозу кішок, вивчити гематологічні, біохімічні зміни тощо.

Список літератури

1. Бусол В., Кучерявенко О. з авт. Лептоспіроз // Ветеринарна медицина України. — №6 — 2002. — С. 6-9.
2. Дорохова, Н.Д. Лептоспіроз кошек / Сб. „ Этика и профессиональное мастерство в работе ветеринарного врача». — Барнаул. — 2000. — С.57. 3. Дорохова, Н.Д., Моисеев, А.Н. Эпизоотологическое обследование на лептоспіроз кошек в г. Барнауле / Вестник АГАУ „Ветеринария. Наука на рубеже тыщчелетия”. — №3. — Барнаул, 2001. — С.115-116. 4. Зон, Г.А., Яковенко, Т.Б., Шуршина, В.М. Аналіз епідеміологічного і эпизоотологічного моніторингу лептоспірозу в Сумській області за 20 років // Матеріали І-ї міжнародної наук.-практ. конф. з проблем дрібних тварин. — Одеса 2002. — С.151-153. 5. Малахов, Ю.А. Лептоспіроз животных. — М.: Агрпроимздат, 1992. — 239с. 6. Рудь, О.І. Дослідження котів на лептоспіроз та їх гематологічні зміни при позитивній реакції // Науковий вісник НАУ. — 2002, В. — 55.—С. 246-249.

ЕPIZOOTOLOGICAL MONITORING OF LEPTOSPIROSIS AT CATS IN SUMY

Sidorenko E.Yu., Zon G.A.

Sumy National Agrarian University

The article represents data of the epizootological clinical serological studies of cats sick with leptospirosis. It describes the basic clinical forms of the disease: icteric and before-icteric. It determines the disease development dependency on the animal age, gender and on seasonal factors. It represents the main leptospirosis agents found at serological studies of blood sera of cats sick with leptospirosis in Sumy during the period since 2005 to 2008.

УДК 619:616.98:578.831.1-036.22

ЩЕПЛЕННЯ КАЧОК АСОЦІЙОВАНОЮ ВАКЦИНОЮ ПРОТИ ХВОРОБИ НЬЮКАСЛА І ПАСТЕРЕЛЬОЗУ

Сікачина В.І.

Дніпропетровська дослідна станція Національного наукового центру
«Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини»

*Досліди провели на 20 качках, завезених із благополучного щодо значимих інфекцій птахогосподарства Степу України. Для експериментів використали вакцини серійні біофабричні — проти хвороби Ньюкасла «Вакцину інактивовану проти Ньюкаслської хвороби птиці» (емульсинвакцина проти хвороби Ньюкасла курей); проти пастерельозу — інактивованій бактерін (емульсинвакцина проти пастерельозу всіх видів сільськогосподарської птиці); обидва препарати виробництва Дніпропетровської державної біофабрики. Перед щепленням встановили вихідні дані рівня антигемаглютининів проти ВХН в РЗГА та рівня антитіл до *R.tylosida* в РНГА; аналогічні дослідження для вивчення антитілогенезу проводили на 7, 14, 21 і 28 день і потім кожен місяць після щеплень. Асоційована вакцина проти хвороби Ньюкасла і пастерельозу була антигенно активною протягом п'яти місяців після щеплень.*

Виходячи з викладеного і враховуючи, що качки хворіють на хворобу Ньюкасла [1], було поставлено завдання — провести дослід зі щеплень качок асоційованою вакциною проти хвороби Ньюкасла і пастерельозу.

Хвороба Ньюкасла (ХН) птиці залишається особливо небезпечною і завдає значних економічних збитків [2,3,4,5]. На сьогодні хвороба має значне поширення, причому зберігається стійка тенденція до збільшення кількості неблагополучних пунктів [6]. Деякі автори вважають, що останнім часом спостерігається ІV панзоотія ХН в усьому світі. Так, в 2005 році було зареєстровано 86 спалахів ХН в 14 країнах світу всіх континентів [3].

В Україні до січня 2006 року зберігалось благополуччя з хвороби Ньюкасла, однак в присадибному птахівництві реєструвалися поодинокі випадки [7]. В січні 2006 року було виявлено 2 спалахи ХН в громадському птахівництві, при цьому захворіло біля 60 тис., загинуло біля 20 тис., забито біля 41 тис. курей [3]. Останнім часом підвищується роль присадибних господарств, як постійного джерела і вогнищ ХН [6].

Небезпечною хворобою залишається пастерельоз. Враховуючи досвід ДДС з конструювання вакцини проти хвороби Ньюкасла та пастерельозу [8,9], виникає